

ΜΥΡΙΑΘΣΑ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΟΙΚΙΛΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἔτος Α'

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1887

Ἄριθ. 15

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Ὁ πόλεμος εἶναι ἐν τῶν μεγάλων κακῶν τῶν καταπιπυρόντων τὴν ἀνθρωπότητα, εἶναι δυστύχημα, εἶναι δὲ καὶ στίγμα μέγα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ αἰώνος μας, τοῦ τόσο ἐν ἄλλοις πολλοῖς πράγμασι ποδηγετήσαντος τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου . . . Οὕτω κρίνουσι περὶ πολέμου ἀνεκαθεν οἱ ἄνθρωποι, οὐδεὶς δὲ λόγος μᾶλλον πείθει, ὅτι δὲν θέλουσι κρίνει περὶ αὐτοῦ οὕτω καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Κατὰ φυσικὸν λόγον οὕτω κρίνουσιν, ἀλλ' ἤττον πιερῶς, καὶ περὶ τοῦ θανάτου.

Πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὸ καταδειξέειν τὸ ἀβάσιμον τῶν ἀνωτέρω συλλογισμῶν, ἀποδώσωμεν πρὸ πικρῆς δικαιοσύνης εἰς τὸν αἰῶνά μας, τὸν τόσο δυσφημισθέντα, δικαίαν· διότι, ἀπλούστατα, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπίσχη τὸ ἔργον, τὸ προδιαγεγραμμένον ἔργον τῆς φύσεως· τὸ κατ' ἑκυτόν, ἐπειδὴ εἶναι αἰὼν τῆς προόδου, τῆς ταχύτητος, τῆς συντομίας, συνετέλεσεν εἰς τὸ περιορίσαι εἰς καταπληκτικῶς μικρὸν διάστημα χρόνου τὴν διεξαγωγὴν πολέμων, ἧτις εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἢ ἔτελετο ἐντὸς τριακονταετίας καὶ πεντηκονταετίας. Ἡ ἀνθρωπότης λοιπὸν εὐγνωμοσύνης ἔργον ἤθελεν ἐπιτελεῖν ἀναγνωρίζουσα εἰς τὸν αἰῶνα μας τὸ εὐεργέτημα ὑπερῶν ἐδώρησεν αὐτῇ, συντομίσασα διὰ τὸ μέλλον τὸν χρόνον τῆς διεξαγωγῆς τῶν πολέμων. Τὸ ἀπαιτεῖν ὅμως ἀπ' αὐτοῦ τὴν διαγραφὴν ἀπὸ τὰς δέλτους τῆς ἀνθρωπότητος τῆς αἰματηρᾶς λέξεως «πόλεμος» καὶ τὴν βασιλείαν ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας τῆς αἰωνίας εἰρήνης, εἶναι μωρὰ, ὑποθαλαπομένη ἐκ τῆς ἀγνοίας τῶν ἔργων τῆς σοφῆς φύσεως, εἶναι μωρὰ ἀπαίτησις, εἰς τὴν οὔτε ὁ φθίνων αἰὼν ἡμῶν, οὔτε οἱ ἐπελευσόμενοι θέλουσι δυνήθη νὰ ὀνδύσωνται.

Καὶ ὄντως, τὸ φαντάζεσθαι τὴν αἰωνίαν εἰρήνην καὶ τὸ υποστηρίζειν τὸ δυνατόν τοῦ πράγματος τούτου διὰ τὸ μέλλον ἕνεκα τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω χωρούσης προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀναπτύξεως μεταξὺ τῶν λαῶν στενοτέρων διεθνῶν σχέσεων, εἶναι πλάνη, ὑφισταμένη δυστυχῶς ἐκ τῆς ἀγνοίας τῆς πρώτης φιλοσοφικῆς περὶ ὑπάρξεως τῶν ἐν τῇ φύσει ὄντων ἰδέας, φιλοσοφικῆς ἰδέας ἀδυνατούσης νὰ νοήσῃ τὴν ἐν τῇ φύσει ἰσοροπίαν ἀνευ τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς, ἀνευ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τῶν ὄντων. Ἀδιστακτικῶς ὁ θάνατος καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ ὄργανα, ἦτοι οἱ πόλεμοι, αἱ ἐπιδημίαι, αἱ νόσοι κλ. οὐδὲλως

εἶναι κακὰ, οὐδὲλως εἶναι δυστύχηματα. Καὶ ὄντως, ὁ θάνατος παρέχει τὰς μεγίστας ὑπηρεσίας τῇ ζωῇ. Στενωῶς συνδεθεμένα ἐν τῇ φύσει ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ υποστηρίζονται ἀμοιβαίως παρέχοντα μεταξὺ τῶν ὑπηρεσίας, ὧν ἀνευ θ' ἀπέβαιεν ἀκατανόητος καὶ ἀδύνατος ἡ ὑπαρξίς τῶν ὄντων καὶ προβληματικὴ ἡ ἁρμονία τοῦ κόσμου. Φέρε φαντασθῶμεν τὴν ζωὴν κατὰ μῆκος τῶν αἰῶνων ὑφισταμένην καὶ ἀπαύστως ἀνεκνευμένην ἐκ τῶν κόλπων τῆς φύσεως ἀνευ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ θανάτου. Ὅποιος τεραιώδης συλλογισμός! Ὅποια ἀγνοία τῆς πρώτης περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὄντων ἀναγκαιότητος τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἐν στενῇ ἀλληλουχίᾳ ὑπάρξεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου! Ἐκεῖ δὲ μόνον ὑφίσταται ἰσοροπία, ὅπου λειτουργοῦσι καὶ ζωὴν ἀντιθέσεις ἢ ἐναντία δυνάμεις.

Ἡ ἱστορία τοῦ προοδεύοντος κόσμου καὶ τῆς ἀπαύστως ἀνεκνευμένης ἐκ τῆς τέφρας αὐτῆς φύσεως ἔρχονται εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας ἡμῶν. Οὐδαμοῦ καὶ οὐδέποτε ἀνεστάλη ἡ πορεία τῆς φύσεως. Οὐδαμοῦ καὶ οὐδέποτε ἀνεπαύθη ἐκ τῶν ἔργων του καὶ τῆς λειτουργίας του ὁ θάνατος, ἐν ἀφήσῃ ἐλευθέρην τὴν ἀναπτύξιν καὶ τὴν πρόοδον εἰς τὴν ζωὴν, οὔτε ἡ ζωὴ ἐν ἀφήσῃ ἐλευθέρην ὀλοκλήρως τὴν ἐνέργειαν εἰς τὸν θάνατον.

Ἄλλ' ὁ θάνατος δὲ ἀ διαφόρων τρόπων ἐξασκεῖ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐν τῇ φύσει. Σήμερον διὰ τῶν πολέμων, αὔριον διὰ τῶν ἐπιδημιῶν, μεθούριον διὰ τῶν νόσων, ἀπαύστως καὶ ἀνεκνέτως ἐργαζόμενος τελεῖ τὸν προορισμὸν του. Ὁ πόλεμος ἄρα εἶναι εἰς τῶν τρόπων καὶ ἐν τῶν ὀργάνων τοῦ θανάτου. Εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, μίξ μορφή τῆς φθορᾶς τῶν φυσικῶν ὄντων. Ἐὰ ἴδωμεν δὲ κατόπιν ὅτι εἶναι καὶ ἀναγκαῖος ἵνα διατηρῆ τὴν ἰσοροπίαν μεταξὺ τῶν Κρατῶν, διότι ὑπερτάτη δικαιοσύνη μεταξὺ αὐτῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ.

Τὸ αἰσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως, ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ζωὴν ὑπάρχουσι καὶ ἐξασκοῦσι τὴν ἐπίδρασιν των καὶ ἐν τοῖς ἀδιοράτοις βακτηριδίοις τοῖς ζωσιν ἐντὸς σταγόνας ὕδατος, καὶ ἐν τοῖς ἐντόμοις, τοῖς ἰπταμένοις ἐν τῷ ἀέρι, καὶ ἐν τοῖς θηρίοις τοῖς δικτυωμένοις ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις τέλος τοῖς ζωσιν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ταῖς κώμασι. Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν συντήρησιν ἐν τῇ ζωῇ ὑπάρχει διὰ τῆς μεταξὺ τῶν ὄντων πάλης καὶ καταστροφῆς τῶν ἀσθενεστέρων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων. Ἐκεῖ, ἔνθα βλέπει τις τὸ πεδῖον τῆς πάλης κατεχόμενον ὑπ' ἐνὸς λύκου καὶ ἐνὸς προβάτου, ἢ ὑπ' ἐνὸς λέοντος καὶ μιῆς δορκάδος, θέλει ἴδει μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ πεδῖον κατεχόμενον ὑπὸ

δύο ανθρώπων, η υπό δύο φυλών, η υπό δύο εθνών. Έν τῷ πεδίῳ τούτῳ συγκροτεῖται ἡ περὶ τῆς ὑπάρξεως πάλῃ. Οἱ εἰς ταύτην λαμβάνοντες μέρος πρόκειται ἡ νὰ διατηρηθῶσιν ἐν τῇ ζωῇ ἡ νὰ καταστραφῶσι. Δύναται δ' οὗτοι νὰ ὦσιν ἡ δύο ἡ ἑκατὸν ἡ χίλιοι ἡ μυριάδες.

Πᾶν φυσικὸν ὄν, ὅπερ φέρεται ἐπ' αὐτοῦ τὸ στέμμα τῆς δημιουργίας, ὑπόκειται ἀνεξαρτέτως εἰς τὸν ἀκαμπτον τοῦτον νόμον τῆς φύσεως. Ἐδημιουργήθη, ζῆ, ἀναπτέει ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἀφείλει ἄρα ν' ἀγωνίζηται καθ' ἑκάστην διὰ τὴν ὑπερξίην του καὶ ν' ἀυυνηται κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων αὐτῆν· τὸ ὄν αὐτὸ δύνατον νὰ εἶναι τὸ ἀδιόρατον βικηριδίον, ἡ τὸ ἔντομον, ἡ μεγαλητέρας τάξεως ζῶον ἡ τέλος αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, διότι πῶς ἦτο δύνατον οὗτος νὰ ἐξαιρεθῆ τοῦ γενικοῦ κανόνος ἀφ' οὗ ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸς μέρος τῶν ἐν τῇ ζωῇ ὄντων.

Δὲν θέλω ν' ἀποδώσω ἀπολύτως ἄδικον εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν θεωροῦντα τὸν πόλεμον, καὶ ἐν γένει τὸν θάνατον, ὡς δυστύχημα, ὡς κακὸν μέγιστον. Ὁ ἄνθρωπος πανταχοῦ καὶ πάντοτε παρατηρεῖ τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἐφήμερον καὶ πεπερασμένην αὐτῶν ὄψιν. Ἄς ἐγκύψῃ ὅμως βελύτερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν πραγμάτων, ἄς παρατηρήσῃ διὰ προσεκτικοῦ βλέμματος τὴν αἰωνίαν καὶ ἀθάνατον φύσιν ἐν τῷ συνόλω αὐτῆς, ἄς ἀνερευνηθῆ ἵνα εἶδῃ τὴν ἀρμονίαν γεννωμένην ἐκ τῶν ἀντιθέσεων καὶ τότε, εἰμὶ βέβαιος, δὲν θέλει μεμψιμοιεῖ.

Ἦδη ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος ὁ Ἡράκλειτος εἶχε διδῶνι κάλλιον παντὸς ἄλλου τὴν μυστηριώδη ταύτην σχέσιν τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν, τὴν σχέσιν τῶν ἀντιθέσεων ἐν τῇ φύσει, ἐξ ὧν γεννᾶται ἡ ἀρμονία καὶ ἡ ὠραιότης τοῦ κόσμου. Δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ ἐννοήσῃ πῶς τὰ σύγχρονα αὐτῷ περωτισμένα πνεύματα ἠροῦντο νὰ παραδεχθῶσιν ἀλήθειαν οὕτως ἐνεργῆ, ἀλλ' ἰσχυρογνωμονοῦντα ἤθελον νὰ θεωρῶσι τὴν καταστροφὴν τῶν ὄντων ὡς δυστύχημα. Ὅπου, ἔλεγε, καὶ ἂν στρέψῃ τὸ βλέμμα του, οὐδαμοῦ εὐρίσκει γινῶσιν ἀληθῆ. Οἱ πολλοὶ ἀγνοοῦσι τὴν ἀθάνατον ἀλήθειαν, καίτοι εἶναι φανερὰ, καὶ πᾶν τὸ καθ' ἑκάστην συμβαῖνον εἶναι ξένον τοῖς πολλοῖς· καὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἀκόμη πολυμάθειαν μᾶλλον ἢ γινῶσιν ἀληθῆ εὐρίσκει. Καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου εἶπται τὰ βέλῃ του, θελήσαντος ν' ἀποβάλλῃ τὴν ἔριν ἀπὸ τῶν θεῶν.

Καθ' Ἡράκλειτον οὐδὲν ἐστὶ μόνιμον καὶ στερεόν, ἀλλὰ τὸ πᾶν εὐμετάβλητον. Πᾶσα γένεσις ὑποθέτει ἀντίθεσιν, αὐτὴ δὲ παρέχει κίνησιν. Ζωὴν, διότι ἄνευ ἀντιθέσεως οὐδ' ἄρμονία ἢ ὑπῆρχεν, ἀλλὰ πάντα θὰ κατεστρέφοντο. Θέρος καὶ χειμῶν, πόλεμος καὶ εἰρήνη, πληρῆς καὶ ἔλλειψις, πάντα εἶναι ἔν. Ἄπασα τῆς φύσεως ἡ ζωὴ εἶναι κατ' αὐτὸν μεταβολὴ ἀντιθέσεων καὶ φαινομένων. Τὰ πάντα γίνονται ἐκ διαστάσεως, ἡ ἔρις εἶναι ὁ πατήρ καὶ ἄρχων πάντων, τὸ δίκαιον καὶ ἡ τάξις τοῦ κόσμου· ὁ πόλεμος εἶναι ὁ πατήρ πάντων, ὁ βασιλεὺς πάντων.

Ἐξοχος τῷ ὄντι σαφῆς ἐν τοῖς συλλογισμοῖς τούτοις καὶ βεθεῖα γινῶσις τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων. Ἄλλ' ὁ Ἡράκλειτος, ἴσως ὅ' ἀντίειπῃ τις, ἦτο πρόμαχος τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας καὶ ὁ πρῶτος κατ' ἐξοχὴν τῶν ὑλιστῶν ὑπὸ καθάρων τύπων. Ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα δὲν ἀνέπτυξε μόνον ὁ Ἡράκλειτος καὶ τὰς ιδέας ταύτας δὲν ἔσχεν αὐτὸς μόνος. Καὶ

αὐτὸς ὁ De Maistre, ὁ δημιουργὸς τῆς θεολογικῆς λεγομένης σχολῆς, ταῦτα ἀποφίνεται, μετὰ πλείονος μάλιστα σαφηνείας καὶ παραρησίας, προσθέτων ὅτι ἄνευ πολέμου ἀρεῦνται ἢ ἀπῆρχετο ὁ ἠθικὸς μακροσμός, ἡ ἠθικὴ νάρκωσις τῶν ἐθνῶν. Ὁ πόλεμος εἶναι κατ' αὐτὸν ἀναγεγραμμένος ἐν τῇ διατάξει τῆς θείας προνοίας. Κατὰ τὸν Ἡγελον δὲ ἐπίσης ἡ διηγετικὴ εἰρήνη ἢ ἡ ἠθικὴ νάρκωσις τῶν ἐθνῶν. Κατ' αὐτὸν τὰ κράτη ἔχουσι πρὸς ἄλληλα σχέσιν ὑπερεπτάτης ἀνεξαρτησίας. Τούτου δ' οὕτως ἔχοντος ποῦ ἐξουσία δικαίου δύναται ν' ἀποφασίξῃ μετὰ τῶν αὐτῶν; Μόνος ὁ πόλεμος. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύτην εἶναι ἀληθῶς οὗτος ὄργανον προόδου καὶ ἰσχύος ἠθικοποιοῦσα.

Καὶ ὁ μέγας δὲ στρατηλάτης τῶν χρόνων ἡμῶν, ὁ Μόλτικς, ἐξίρει τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα τοῦ πολέμου. Ἐν ἐπιστολῇ του ἀπευθυνθείσῃ πρὸς τὸν κ. Goubareff, μέλος τῆς πρὸς μεταρρυθμίσιν καὶ κωδικοποιήσιν τῶν διεθνῶν νόμων Ἐπιτροπῆς, ἀμυνομένης τῆσαντα τὰς περὶ τῶν ὑποτιθεμένων εὐεργετημάτων τοῦ πολέμου ἐκτιμήσεις αὐτοῦ, γράφει αὐτῷ:

Βερολίον 10 Φεβρουαρίου 1881

«Ἐντιμώτατε κύριε, ἔσχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ ἀπευθῶνῃτε ὑπόμνημα, ἐν ᾧ ἀναπτύσσετε τὰς ιδέας ὑμῶν, περὶ τῶν εἰς διάσκεψιν ἤδη ὑποκειμένων μεγάλων ζητημάτων, καὶ τιμῶντες με ζητεῖτε τὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην μου. Ὁφείλω καθ' ὀλοκληρίαν νὰ συμμορφώσω τὴν ἀπάντησίν μου περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τὴν κατέχω θέσιν μου. Καθ' ὅμῃς, ὁ πόλεμος εἶναι ἔγκλημα· κατ' ἐμὲ, ὁ πόλεμος εἶναι ὁ μόνος καὶ δικαῖος τρόπος πρὸς παγίωσιν τῆς εὐημερίας, τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς τιμῆς πάσης χώρας. Ἄς ἐλπίζωμεν, ὅτι, τοῦ πολιτισμοῦ προοδεύοντος τὸσφ ταχέως κατὰ τὸν αἰῶνα ἡμῶν, ὁ πόλεμος καὶ μόνος οὗτος τρόπος, ὁ καλούμενος πόλεμος, ἐφαρμοσθήσεται ὅσον ἔνεστι σπανιώτερον· ἀλλ' οὐδὲνὶ Κράτει ἐπιτρέπεται νὰ παρατηρήσῃ αὐτοῦ καθ' ὀλοκληρίαν. Αὐτῆ ἡ ἀνθρωπίνῃ ζωῇ, ἡ ζωῇ τῆς ὅλης φύσεως, εἶναι ἀιρκῆς πάλῃ τοῦ ἐνεστώτος πρὸς τὸ μέλλον, ἡ δ' ἐνόησις τῶν λαῶν δὲν εἶναι δύνατον νὰ παγιωθῆ ἄλλως. Βεβαίως πᾶς πόλεμος, καὶ αὐτὸς ὁ εὐτυχέστατος, εἶναι συμφορὰ εἰς τὸν ἐπιχειροῦντα αὐτὸν, ὅτι οὐδεμία εἰς χώρας καὶ εἰς χρήματα ἀποζημιώσις δύναται ν' ἀντισταθμίσῃ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ πένθος τῶν οἰκογενειῶν· ἀλλ' ἀδύνατον νὰ ἐκφύγῃ τις ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δυστυχίαν, ἢ νὰ ἀνάγκη ἐπιβάλλῃ· πρέπει νὰ κλύωμεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑπομείνωμεν, ὅτι ἐπιφύσσεται ἡμῖν ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ζωὴ μας. Ἄλλ' ἔχει καὶ ἀγαθὰ ὁ πόλεμος· φέρεται εἰς φῶς μεγάλους ἀνδράς, καλοὺς χαρακτήρας, οἵτινες ἄνευ αὐτοῦ ὅ' ἀπέμεινον ἀγνωστοί. Βεβαίως εὐχερέστερον τὸ ἀπολαύειν εἰρήνης ἢ τῆς παγιοθείσεως, ἡ τὸ ἐπιζητεῖν τοὺς πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῆς τρόπους. Θέλετε ν' ἀντικαταστήσῃτε τὴν διπλωματίαν διὰ Συνόδου ἐξ ἐκλεκτῶν τῶν λαῶν, ἱκανῆς νὰ ἰσοροπῆ τὰ συμφέροντα τῶν ἔθνῶν, νὰ διαλύῃ τὰς συνταρασσούσας αὐτὰ διαφορὰς, καὶ οὕτω νὰ προλαβῆναι τὸν πόλεμον. Μᾶλλον πιστεύω ὅμως εἰς τὴν φρόνησιν καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῶν Κυβερνήσεων, ἢ εἰς τὸν τοιοῦτον Ἄρειον Πάγον. Ἡ ἐποχὴ τῶν πολέμων τῶν Μυστικοσυμβουλίων ἀντιπαρήλθεν ἤδη. Ἐν δὲ τῷ ἡμετέρῳ αἰῶνι δυσκόλως εὐρεθήσεται ἀνὴρ σπουδαῖος, ὅστις ν' ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην νὰ σύρῃ τὸ ἔθνος ἄνευ ἀνάγκης, εὐκαίριον δὲ ἔσεται, ἔάν τις Κυβερνήσις πᾶσι ὑπάρχουσιν ἀρκούντως ἰσχυραὶ καὶ δραστήριαι, ὅπως δύναται νὰ κατισχύσῃσι τῶν συνταρασσόντων τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν παθῶν, καὶ ἐντεῦθεν προλαμβάνονται οἱ πόλεμοι.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν ἐπιλογὸν τῆς ὑμετέρας ἐπιστολῆς, δηλῶ, ὅτι οὐδεμίαν ἔγω ἀντίρρησην περὶ δημοσιεύσεως αὐτῆς, ὡς καὶ ὅλας ὑμέτερος τῆς παρούσης ἀπαντήσεως.

Κύριος Μόλτικς

Τὰ πεφωτισμένα πνεύματα ἔχουσι δικαιοσύνην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰς δύο ἀντίθετα στρατόπεδα, εἰς τὸ μὲν τῶν ὑποστηριζόντων τὸ δύνατον τῆς βασιλείας

ἐπὶ τοῦ ἀστέρος μας διηγετοὺς εἰρήνης, εἰς τὸ δὲ τῶν ὑποστηριζόντων ὅτι μέχρι τελευταίας πνοῆς ἡ ἀνθρωπότης οὐ παύεται ἀγωνιζομένη τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπάρξεως. Ἐκατέρωθεν τὰ ἐπιχειρήματα ἀντιτάσσονται μετὰ σφοδρότητος καὶ αἱ ἐφοδοὶ μετὰ τῆς αὐτῆς πεισμονῆς, ἀλλ' ἡ νίκη φαίνεται κλίνουσα ὑπὲρ τῶν δευτέρων. Ἀλλως, ὁμολογητέον καὶ τοῦτο οἱ ἀντίπαλοι μάχονται διὰ διαφορετικῶν κᾶπως ὅπλων τῶν φερόντων ἐπὶ τῆς σημαίας των γεγραμμένην τὴν γλυκεῖαν καὶ λίαν ἐπαγωγὸν λέξιν τῆς αἰωνίας εἰρήνης τὰ ὅπλα φαίνονται ὀλίγον παραωχημένης ἐποχῆς, μ' ὅλην τὴν ἀκτινοβολίαν αὐτῶν ἐξωτερικὴν λάμπειν, ἐν ᾧ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν τὰ ὅπλα, καίτοι ὑπ' οὐδεμιᾶς ἀγγλῆς περιβάλλονται, διακρίνονται οὐχ ἥττον διὰ τὴν στερεότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα ἣν φέρουσι.

Καὶ ὄντως τῶν ὑποστηριζόντων τὸ δύνατον τῆς αἰωνίας εἰρήνης αἱ λέξεις δι' ὧν ἀρτύουσι τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῶν εἰσι λίαν εὐνηχοί, πομπώδεις, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ πράγματα μαρτυροῦσι κατ' αὐτῶν. Ὁ πόλεμος εἶναι ἔγκλημα, εἶναι ἀφιλικανθρωπίς, εἶναι στίγμα διὰ τὸν αἰῶνα μας, φέρεται τὸ πένθος εἰς μυριάδας οἰκογενειῶν, τὴν ἐρημίαν εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς πόλεις, τὴν νέκρωσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, εἶναι τέλος τὸ μᾶλλον καταστρεπτικὸν μέσον ὅπερ οἱ λαοὶ ἐν βαρβάρῳ ἐποχῇ μετεχειρίζοντο πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ἐχθρῶν των. Ἡ ἀνθρωπότης προώδευσε, ὁ αἰὼν ἡμῶν τὴν ἐποδηγέτησεν εἰς τὴν πρόοδον ταύτην, καιρὸς λοιπὸν ὅπως αὐτῆ ζήσῃ ἐν ὁμονοίᾳ, παρκατεῖται τοὺς πολέμους καὶ διακείμενη ἐν εἰρήνῃ. Ἀλλ' οἱ μὴ συμμεριζόμενοι τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα μετ' ἀπαθείας ἀπαντῶσιν αὐτοῖς ὅτι ὁσαδῆποτε καὶ ἂν ἐπινοήσωσι πρὸς τοῦτο μέσκα, ταῦτα θέλουσι πάντοτε ὑποχωρεῖν πρὸ τῶν ἀκάμπτων νόμων τῶν διεπόντων τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος. . . Λίαν γλυκεῖαν ἐμποιεῖ αἰσθῆσιν τῆ ταλαιπωρουμένη αἰωνίως ἀνθρωπότητι ἡ ιδέα τῆς αἰωνίας εἰρήνης, δεικνύει τὴν ἀποψιν σταδίου λίαν εὐφροσύνου, λίαν ἐπαγωγῶ, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἀποψις αὐτῆ τοιοῦτου σταδίου φεύγει καὶ θὰ φεύγῃ αἰωνίως πρὸ τῶν σπυροδόντων πρὸς αὐτὴν βημάτων τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς τὸ ὕδωρ ποτὲ ἐκ τῶν δακτύλων τοῦ Ταντάλου. Ἀντιτάσσουσιν ἔτι αὐτοῖς γοηπτὰ μαρτυρία τῶν προγόνων ἡμῶν δι' ὧν φανερόν γίνεται ὅτι ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ζωῆς καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀνθρωπότης οὐδὲ ἡμέραν μίαν ἔπαυσε μὴ ἀγωνιζομένη, καὶ ἐὰν οἱ πόλεμοι ἔπαυσαν διὰ τινὰ καιρὸν ἐν μιᾷ χώρᾳ, ἐξερήγνυντο ἐν ἑτέρᾳ, καὶ οἱ ὑποστηριζόντες ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ὁ ἄρχων πάντων δὲν λέγουσιν ὑπερβολῆν. Ἐπι δὲ ἀντιτάσσουσιν αὐτοῖς ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶπτε παρατεῖτο τῶν ἀγῶνων, οὗς πᾶν φυσικὸν ὄν ἀφείλει ν' ἀγωνίζηται, τὸ ἀντίποινον θὰ ἦτο δι' αὐτὸν μακροσμός καὶ ἠθικὴ ἀπονεκρωσις.

Ἡ ζωὴ τῆς ὅλης φύσεως, ὡς λίαν ὀρθῶς ἀποφίνονται καὶ ὁ Μόλτικς, εἶναι διαρκῆς πάλῃ τοῦ ἐνεστώτος πρὸς τὸ μέλλον. Ἀλλοίμονον δ' εἰς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὅστις, χωρὶς ν' ἀγωνίζηται διὰ τὸ μέλλον, ἐπιζητεῖ ἐν διαρκεί εἰρήνῃ μακαριστὴν εὐδαιμονίαν, μὴ ἐνοχλῶν οὐδένα οὐδ' ὑπ' οὐδενὸς ἐνοχλούμενος! Θέλει ζῆται πιθανῶς ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἐπιτινας αἰῶνας, ἀλλὰ ζωὴν φθισικὴν, ζωὴν ἀσφυκτικὴν, ἐν ᾧ οὐ μακρὰν αὐτοῦ ἔσται λαοὶ, ὑπεύκοντες τοῖς φυσικοῖς νόμοις, ἢ ζῶσι καὶ ὅ' ἀναπνέουσιν ὡς μεγάλα ἔθνη.

Ἡ αἰωνία εἰρήνη εἶναι τι λοιπὸν ἀνέφικτον, ἴσως δὲ θέλει ἐπαληθεῖσαι διὰ τὸ μέλλον ἢ πρόρρησις τοῦ Μόλτικς περὶ τῆς σπανιώτερας ὅσον ἔνεστι ἐφαρμογῆς τῶν πολέμων πρὸς λύσιν τῶν διαφορῶν τῶν λαῶν, οὐδαμῶς ὅμως δύναται τις ἐλπίζειν εἰς ἐντελῆ κατὰ πικρῶν αὐτῶν. Καὶ κατὰ τὰς τελευταίας δ' ὥρας τῆς ἀγωνίας τοῦ πλανήτου μας καὶ δύο καὶ μόνον μέλη ἐκ τῆς ἀνθρωπότητος ἂν ἤθελον ἀπομείνει ἤθελον ἀγωνισθῆ μετὰ τῶν διαμφοισθητοῦντα ὀλίγα τινα προϊόντα, ἄτινα ὁ φθίνων πλανήτης ἤθελε διαθέσει διὰ τὸν ἕτερον αὐτῶν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξασφαλίσεως ὀλιγοήμερου ὑπάρξεως. Θέλουσι πέσει ἐκεῖ πιθανῶς καὶ οἱ δύο ἐκ τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ἐξαντλήσεως, καὶ τὰ ψυχρὰ ὄστα των μετὰ τινὰ καιρὸν θέλουσι κατὰλειεσθαι ἐκεῖ μετὰ τοῦ ψυχροῦ χάλυθους τῶν ξιφῶν των, τρανῶν μαρτυρίαν, ὅτι ἡ ἀνθρωπότης μέχρι τελευταίας πνοῆς μετὰ τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας διημφισθῆτησεν ὀλίγας στιγμὰς ὑπάρξεως.

Κ. Ζάβαλης

Η ΒΑΑΒΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΗΜΑΤΩΝ

Ἠρξάμεθα διακηρύττοντες ὅτι δὲν ἐπιτυχᾶναι τις τοῦ ποθομένου ἐν τῷ κόσμῳ ἢ διὰ τῶν ἐκτουτο ἔλαττωμάτων, ἀφείλομεν νὰ τελειώσωμεν ἀποδεικνύοντες ὅτι δὲν ἀπόλλυται τις ἐν τῷ κόσμῳ ἄλλως ἢ διὰ τῶν προτερημάτων του.

Ἐὰν ὑπάρχουσιν ἐλαττώματα ἐπωφελῆ καὶ προσοδοφόρα ὑπάρχουσι, φεῦ! καὶ προτερήματα ἐπιβλαβῆ, προτερήματα ὀλέθρια. Καὶ ταῦτα δυστυχῶς εἶνε τὰ ὠραιότερα.

Ἡ Ἄξιόπρεπεια σοὶ γεννᾶ ἑκατὸν ἀσπόνδους ἐχθρούς. Ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε καλλίτερον νὰ ἦνῃ τις περιποιητικὸς καὶ μοχθηρὸς ἢ ἀξιοπρεπέης, ἐπιφυλακτικὸς καὶ γενναῖος.

Ἡ Ἀγαθότης δὲν βλάπτει ἀκριβῶς ἀλλὰ καταβιβάζει.

Ἡ Βεβίκερνεσια γίνεται αἰτία νὰ σὲ ἐκλάβουν ὡς φρενολαβῆ ἢ δὲ ἀνεξαρτησίς ὡς ἰδιότροπον.

Ἡ Ἀμεροληψία σὰς ἀπομονώνει. Ἔσται ἀμερόληπτος καὶ τάχιστα θὰ καταστῆτε ὑποπτος.

Τὸ Θάρρος ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε ἀρετὴ θανάσιμος. Ἄνθρωπος ἐπιδειξάμενος θάρρος εἶνε ἄνθρωπος ἀπολωλώς, εἶνε παρὶς ὃν ἕκαστος ἀποφεύγει ἐκ φόβου μὴ παρασυρθῆ εἶνε καλλίτερον ἐν τῷ κόσμῳ νὰ νομίζηται τις λεπρὸς ἢ λίαν θαρραλέος. Ὁ θαρραλέος ἄνθρωπος οὐδένα οὐδέποτε εὐρίσκει βοηθὸν οὐτε ὑπερκασιστήν, εὐρίσκει μόνον γυναῖκάς τινος ὅπως τὸν χειροκροτήσῃ καὶ τὸν ἀγαπήσῃ.

Ἄλλ' ἐξ ὅλων τῶν προτερημάτων τὸ ὀλεθριώτερον, ἐκεῖνο διὰ τὸ ὅποσον οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἔλεος, ἐκεῖνο τὸ ὅποσον δύναται νὰ ρίψῃ εὐδαιμόνη ὑπερξίην εἰς τὰ μέγιστα τῶν βλαβῶν, τὴν μεγαλειτέραν ἀηδίαν, ἐκεῖνο τὸ ὅποσον οὐδέποτε ἐσυγχωρήθη, οὐδέποτε κατενοήθη, εἶνε τὸ εὐγενέστερον πάντων, ἡ λεπτότης.

Αὕτη εἶνε ἐν προτέρημα ὀλέθριον, ὅχι μόνον διότι ταπεινοῖ ὅλους τοὺς κεκτημένους αὐτῆν, ἀλλὰ προσέτι διότι περικυκλουμένη πάντοτε ὑπὸ μυστηρίου, παρέχει φυσικῶς ἀφορμὰς εἰς συκοφαντίαν. Οὐδὲν ἐπισύρει

ταχύτερον τὰς φροβρωτέρας ὑπονοίας ὅσον ἀγαθὴ πρᾶξις ἀνεξήγητος, οὐδὲν προσομοιάζει πλεόντερον πρὸς τὴν ἄκραν ἀγαθότητα. Τιμώμεθα ἔχοντες φίλου, πεπρωκισμένους δι' ἐξειδικασμένης λεπτότητος χαρακτηῖρος, ἀγαπῶντας τὸ καλὸν διὰ τρόπον ρωμαντικόν, γενναίους, μέχρως ἠρωϊσμοῦ, ἐπεικειῖς μέχρις ἀπροσύνης, ἀφιλοκερδέεις μέχρι σεμνοτυφίας. Λοιπόν! οἱ φίλοι οὗτοι εἶνε ἢ ἀπελπισία τοῦ βίου μας. Διερχόμεθα τὰς ἡμέρας μας ὑπερκαπιζόμενοι αὐτοῦ. Διὰ τὰ σφάλματά των; ὦ ὄχι! ἀλλὰ τὸν κενὸν διὰ τὰς ὠραιοτέρας των πράξεις, τὰ ἀγνότατά των αἰσθηματά· πράξεις τοσοῦτον εὐγενεῖς ὥστε ὑπερβαίνουσι πᾶν ὄνειρον αἰσθηματικὸν τοσοῦτον ἱερῶς κεκαλυμμένα, ὥστε διαφεύγουσι τὰ βλέμματα πάντων. Ἀληθῶς, εἶνε θλιβερόν ν' ἀναγκάζηται τις νὰ δικαιολογήσῃ ὅτι θαυμάζουσιν! Ἀλλ' ὡσαύτως πόσον εἶνε βλαβεῖρα ἢ χαρὰ μας καὶ πόσον ζωηρὰ ἢ ὑπερηφανία μας ὅτε μετὰ θερμὴν καὶ εὐγλωττον διὰ τῆς δυνάμεως τόσον θαυμαστικῶς ἀληθείας ὑπεράσπισιν, κατωρθώσμεν ν' ἀποσπάσωμεν ἐκ τῶν μετᾶπεισθηέντων καθηγούρων τὴν κραυγὴν ταύτην ἐκπλήκτου θαυμάσμου: Πῶς! Οὕτω λοιπὸν συνέβη τὸ πρᾶγμα! δὲν ἐγνωρίζον τίποτε, ἀλλ' εἶνε λαμπρόν!

Ἀληθῶς δὲν πρέπει τις νὰ μέμφηται τὸν κόσμον ἐὰν δὲν μαντεύῃ οὗτος τὰ πρᾶγματα ταῦτα· πρῶτον μὲν ἦμιστα τὸν ἐσυνείθησαν νὰ τὰ ὑποπτεύῃ, νὰ τὰ ἀναγνωρίζῃ, ἔπειτα δὲ δὲν σκέπτεται τις ἄλλο ἢ πῶς νὰ τῷ τὰ ἀποκρύψῃ.

Οἱ διὰ τοῦ δυσκρέστου τούτου πλεονεκτήματος πεπρωκισμένοι περὶ τῶν ὁποίων ὀμιλοῦμεν, εἰσι πληθεῖς τοσοῦτον εὐγενεῖς προσποιήσεως, πῶς λοιπὸν νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ ἐξηγηθῶσι; καταβάλλουσι πᾶσαν αὐτῶν τὴν λεπτότητα ὅπως ἀποκρύψωσι τὴν... λεπτότητα των.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἀρχῶν: « τὰ ἐλαττώματα χρησιμεύουσι, τὰ προτερήματα βλάπτουσι », ἠδὲν ἀνάγκη νὰ συμπεράνῃ ὅτι εἶνε φρικῶδες νὰ ζῆ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὅτι οὐδὲν ἀπελπιστικώτερον ἢ νὰ βεβῆ κοινωνίαν ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ μὲν καλὸν τοσοῦτον εὐδοκίμει τὸ δὲ ἀγαθὸν τοσοῦτον πάσχει.

Ὅτι ἡπαίετο. Ἡ μελέτη αὕτη εἶνε ἀπεναντία; μία πηγὴ γλυκυτάτης παραμυθίας. Ἄνθρωπος μὲ καρδίαν δύνεται νὰ εἴπῃ: « Τὸ καλὸν ἐπιτυγχάνει... ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἐπιτύχω. Ὅπως ἐπιτύχω τοῦ σκοποῦ μου ἀρκεῖ νὰ πράξω μικρὰν τινα κακίαν πράξιν, ὅχι μάλιστα πολὺ κακίαν... Λοιπόν! δὲν θὰ τὴν πράξω. Πρόκειται νὰ ψευσθῶ ἀπὸ τὴν ὁπώρα; ἐπιτύχω ὅτι ὄνειροπαλῶ... Λοιπόν! δὲν θέλω νὰ ψευσθῶ ».

Νὰ στερηθῆτε λαμπρᾶς τύχης ὅπως μείνητε συνεπῆς εἰς τὰς ἀρχάς σας, νὰ θυσιασθῆτε ὑπὲρ μιᾶς ιδέας ἣτις θὰ σᾶς προσενητήθῃ μόνον ἐνοχλήσεις, νὰ ἠξυβερῆτε ὅτι θὰ παρεξηγηθῆτε καὶ ἐν τούτοις νὰ ἀψυφῆτε τὴν σκληρὰν ταύτην κρίσιν τῶν ἀνθρώπων, πάντα ταῦτα χρησιμεύουσιν ἀπλοῦστατα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ.

Ἐκ τῆς γαλλικῆς Κ. Γουλιέλμης.

Ἡ καρδία τῆς μητρὸς εἶνε ἄβυσσος, ἐν τῷ πυθμένει τῆς ὁποίας εὐρίσκεται πάντοτε ἡ συγχώρησις.

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΟΥ ΟΔΟΠΟΡΟΥ

Περὶ τοῦ εὐεργετικωτάτου τούτου τῆς Μαδαγασκάρης δένδρου ἀρκούντως ἀποδεικνύοντος τὴν ἐν πᾶσι θεῖαν πρόνοιαν, ἀναγινώσκουμ ἐν τινι γαλλικῷ περιοδικῷ πολλὰ καὶ ἀρκετὰ περίεργα, ἅτινα δὲν νομίζομεν ἄσκοπον νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν Μυρίων Ὁσῶν.

Πρὸ τινων ἐτῶν, γράφει ὁ κ. Ἑρρίκος Φερδινάνδος, ἀπεπέλουν μέρος ἐπιστημονικῆς ἀποστολῆς εἰς τὴν νῆσον Μαδαγασκάρην.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν μετὰ μικρὸν διὰ μέσου τῶν δασῶν πορείας, ὑπερέβραμεν ἐκ δίψης. Αἱ σικυαὶ ἡμῶν ἦσαν κεναὶ ὕδατος, καὶ εἶδε νὰ ἀναμείνωμεν ἐπὶ πολλὰς ἀκόμῃ ὡς μέχρως οὐ φθάσωμεν εἰς τὸ πλησιέστατον χωρίον. Εἰς μεγάλην δὲ εὐρισκόμεθα στενοχωρίαν, οὐδένα γνωρίζοντες τρόπον ἀνακούφισεως ἐκ τῆς στερησεως ταύτης, ὅτε ὁ συνοδεύων ἡμᾶς ὁδηγὸς μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ παρᾶσχη ἡμῖν τὸ μέσον τοῦ νὰ κατακλύσωμεν τὴν δίψαν.

Μετὰ τινὰς δὲ ἐλιγμούς ὠδήγησεν ἡμᾶς εἰς ἐλώδη τόπον ἐπισκιάζομενον ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν ὑψηλῶν δένδρων τῶν ὁποίων ὁ κορμὸς εὐθύς καὶ λεῖτος, ὁμοιάζει πρὸς τὸν τοῦ φοίνικος. Τὰ δὲ μεγάλα, πράσινα καὶ στίλβοντα αὐτῶν φύλλα ἤρχίζον ἀπὸ ἀρκετοῦ ὕψους τοῦ κορμοῦ ἐκ τοῦ ἐδάφους, τοῦτέστι μέχρι τῶν πρώτων φύλλων ὁ κορμὸς εἶνε γυμνός. Τὰ δὲ φύλλα ταῦτα σχεδὸν πάντοτε εἰκοσιν ἢ εικοσιτέσσαρα τὸν ἀριθμὸν εἰς ἕκαστον δένδρον διακλαδίζονται εἰς ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κέντρου, καὶ ὑψόμενα πρὸς τὸν οὐρανὸν καταπίπτουσι εἰτα ἐπιχαρίτως σχηματίζοντα ῥιπίδιον.

— Θαυμάζετε, στραφείς εἶπε πρὸς ἡμᾶς ὁ ὁδηγός, τὸ ἐπίχρσι σχῆμα τοῦ δένδρου τούτου, τὴν ἰσχὺν τοῦ στελέχους αὐτοῦ, καὶ τὴν καλλονὴν τῶν φύλλων του! Ἀλλὰ τί θὰ εἴπητε, ὅταν μάθητε, ὅτι ταῦτα ἐγκλείουσι τὸν πολυτιμότερον θησαυρὸν δι' ὁδοίπορον ὑπὸ δίψης κατατρυχόμενον. Καὶ ταῦτα εἰπὼν διετρύπησε διὰ τῆς λόγχης αὐτοῦ τὴν βᾶσιν ἐνὸς τῶν φύλλων τούτων, καὶ πρὸς τὸν ἐξεπήδησε ὕδωρ δροσερὸν καὶ ἐξίκετον πρὸς πόσιν. Ἀφοῦ δὲ κατεπραῦνκεμὲν τὴν δίψαν ἡμῶν καὶ ἀκετὴν προμήθειαν ἐλάβομεν, ὁ ὁδηγὸς ἐξηκολούθησε:

— Τὸ δένδρον τοῦτο, ἕνεκα τῆς ὠφελίμου ταύτης καὶ οὐσιώδους ιδιότητος, ἕνεκα τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου δώρου ὑπὲρ ἢ φύσιν τῷ ἔχραισεν, ὠνομάσθη **τὸ δένδρον τοῦ ὁδοίπορου**.

— Ἀλλὰ, ἠρώτησα αὐτὸν, πόθεν προέρχεται ἡ δύναμις αὕτη τοῦ νὰ διατηρῇ τοιαύτην ποσότητα ὕδατος ἐντὸς τῶν φύλλων αὐτοῦ; Μήπως ἀντλεῖ τοῦτο ἐκ τοῦ ἐδάφους διὰ τινος ἀπορροφητικοῦ τρόπου;

— Καθόλου, ἀπεκρίθη ὁ ὁδηγός. Τὰ φύλλα ταῦτα ἔχουσι τὴν ιδιότητα νὰ διατηρῶσι τὸ ὕδωρ τῶν βροχῶν, ὅπερ διὰ τῶν λεπτοτάτων πόρων διεσθύει μέχρι τῶν ματχαλῶν αὐτῶν διερχόμενον δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο διὰ τῶν ἰνῶν καθίσταται καθαρῶτατον καθὼς τὸ βλέπετε.

— Καὶ εἶνε πολλὰ τὰ δένδρα ταῦτα εἰς τὴν νῆσον;

— Εἶνε τόσον ἄφθονα εἰς τινὰς τόπους ὥστε κα-

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ; — ΤΑ ΚΕΡΑΣΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΙΟΝ

Προσφιλῆς μικρά! Ἐγεννήθη ὠρᾶκιν τινα ἡλιολαμπῆ δειλὴν καθ' ἣν πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου κατεγίνοντο συλλέγοντες τὰ κεράσια.

Πανταχόθεν, συνήντα τις χαριέστατος χωρικός με ἀνασηκωμέναις τὰς χειρίδας καὶ κοντὸν μεσοπούστανον, καὶ φερούσας κἀκίστρα πλῆρη κερασίων τὰ ὁποῖα ἦσαν ὀλιγώτερον κόκκινα τῶν κυανῶν χειλέων των.

Ἦτο δὲ χαριεστάτη καὶ λεπτοφυῆς ἡ μικροῦλα, τόσον χαριέστα ὥστε ὁ δῆμαρχος τοῦ χωρίου εἰς ἄκρον καλοκάγαθος, παρατηρῶν τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον τῷ ὑπερμειδία καὶ τῷ ἔτεινε τοὺς μικρούς του βραχιόνας ἐγνωστοποίησεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ γίνῃ ἀνάδοχος του.

— Ὅτι τὸ ὀνομάσωμεν Κεράσια, φίλε μου, εἶπεν εἰς τὸν πατέρα καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν τροφὴν μὲ τὸ παιδί μου.

— Τοῦτο εἶναι μεγάλη τιμὴ διὰ τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους. Κύριε δῆμαρχε, ἀπεκρίθη ὁ ἀφελὴς χωρικός, τὸ μικρὸ εἶναι τὸ πέμπτο μου παιδί.

Καὶ, ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργο. Ἡ Κεράσια ἐμεγάλωσε πλῆσιον τοῦ Γάστωνος, τοῦ υἱοῦ τοῦ δῆμαρχου καὶ ἡ ἀγάπη ἣτις τοὺς εἶχε συνενώσει ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν εἰς τὰς ἀγάλας τῆς τροφῆς του, ἐμεγάλυνθη μετ' αὐτῶν.

Μετέχουσα τῶν πρώτων παιγνιδίων τοῦ Γάστωνος μετέσχε καὶ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐργασιῶν, καὶ ἦτο ἐξίκετος εἰκὼν νὰ βλέπῃ τις τὰς δύο παιδικὰς κεφαλὰς μιγνυούσας τοὺς ξανθοὺς των βοστρύχους, νὰ συλλαβίζωσιν ὠρατὰ παραμύθια, κύπτουσαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

Συγκρίεις τὰ εὐρισκὸν εἰς τὴν πεδιάδα ἀνασκιρτώντα ἐν ἡλιοκατῇ ἡμέρᾳ εἰς τοὺς πλήρεις λευκανθῆμων λειμῶνας ἢ ἀναρριχώμενα εἰς τὰς κερασείας.

Ἐνίοτε συνήπτον φιλονεικίας, ὁ μὲν Γάστων ὑπεστήριζεν ὅτι τὰ γλυκὰ κεράσια ἦσαν ὀλιγώτερον ὠριμα τῶν κοκκινολεῦκων καὶ τραχανῶν, ἡ δὲ Κεράσια ἔλεγεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ τρώγῃ τὰ μαῦρα. Τότε μετέδχιον ἀπὸ κήπου εἰς κήπον, ποῦ μὲν τρώγοντα, ποῦ δὲ κόπτοντα καὶ δαγκάνοντα· πολλάκις τὸ αὐτὸ κεράσιον, ὡς δύο πονηρὰ στρουθία. Ἀρ' οὐ δὲ τέλος πάντων εὐρισκὸν τὰ κεράσια τῆς ἀρσεκείας των ἔκοπτεν ὁ Γάστων ἀρετὰ καὶ κρατῶν αὐτὰ ἀπὸ τὴν οὐρανῶν των, τὰ ἐπλησίαιζεν εἰς τὰ χεῖλη τῆς Κερασείας καὶ τότε πλέον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διακρίνη τις ποῦ εἶνε τὰ χεῖλη καὶ ποῦ τὰ κεράσια.

Ἐν τούτοις ὁ Γάστων ἠνδρῶτο καὶ ἡ Κεράσια ἀναπτυσσομένη, εὐμορφος καὶ ξανθὴ, πάντοτε δροσερὰ καὶ γλυκεῖα, ὡς οἱ καρποὶ τῶν ὀφίων τὸ ὄνομα ἔφερον, ἐβάδιζεν εἰς τὸ δέκατον πέμπτον τῆς ἡλικίας τῆς ἔτος.

Τοὺς τρελλοὺς δρόμους καὶ τὰ παιγνιδία τῆς πρώτης ἡλικίας εἶχον διαδεχθῆ ἀόριστοι βεμβασμοὶ καὶ ἀπερίγραπτος ἀνάγκη ἐκμυστηρώσεως ὅταν τὸν λαμπρὸν καὶ γλαυρὸν ἄερα τοῦ Ἰουνίου ὀλόκληρον στίφος ζωφίων ἐδόμει καὶ ἀνέβχιεν εἰς τὸν ἥλιον μετὰ τῶν μύρων τῶν ὠραίων καρπῶν.

Ἡ ὠρὰ τῶν σπουδαίων ἐργασιῶν ἤχησε διὰ τὸν Γάστωνα, ὅστις ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀφίτων τὴν Κερασίαν κλαίουσιν.

τέχουσι χωρὸν ἀρκετῶν χιλιομέτρων· οὕτω δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου καθ' ἣν ἐρχόμεθα νὰ ἐργασθῶμεν εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῶν δένδρων τούτων, οὐδέ ποτε προμηθευόμεθα ὕδωρ, διότι εἴμεθα πάντοτε βεβαίαι ὅτι θὰ πορσιθῶμεν ἐκ τούτων ἀρκούσαν ποσότητα.

— Τὰ φυτὰ ταῦτα ἔχουσι καὶ ἄλλας ιδιότητας; — Ἐνθυμεῖσθε τὸ χωρίον, διὰ τοῦ ὁποίου διήλθομεν τὸ πρῶτ.

Αἱ μικραὶ εἰσὶναι κατοικίαι περιβεβλημέναι δι' ἰνδοκαλάμου καὶ βανανῶν περῆχον ζωγραφικὴν θέαν· ὅλαι λοιπὸν ἐκεῖναι αἱ κελύβει εἰσι καθ' ὀλοκληρίαν κατεσκευασμέναι ἐκ τοῦ δένδρου τοῦ ὁδοίπορου. Τὸ χροῶδες ξύλον χρησιμεύει ὡς ξυλική· ὁ ἐξωτερικὸς φλοιὸς, διὰ τοῦ σφυρίου ἐπιπεδοῦμενος παρέχει ἀδικπέραστον στερεὸν ὕλην, ἣν μετεχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν τῶν θαπέδων καὶ ὀροφῶν. Διὰ τῶν κλάδων σχηματίζουσι τὰ διαφράγματα τοῦ ἐσωτερικοῦ, κελύπτουσι δὲ τὰς οἰκοδομὰς ταύτας διὰ τῶν φύλλων ἀποκλειόντων πᾶσαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος συγκοινωνίαν. Δὲν εἶναι ὅμως μόνον ταῦτα. Τὸ δένδρον τοῦτο ἐπιφυλάττει καὶ ἑτέρως ἐκπλήττει ἄς θὰ δεῖξω ὑμῖν εἰς τὸν πρῶτον σταθμὸν, τὸν ὁποῖον θὰ κάμωμεν εἰς χωρίον τι, ἐν ᾧ κατοικεῖ εἰς τῶν συγγενῶν μου.

Ὁ συγγενὴς τοῦ ἰδηγοῦ ἡμῶν ἦτο ἄνθρωπος ἀξιαγάπητος· κολακευθεὶς δὲ ἀναμφιβόλως σφόδρα διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοιούτων ξένων προσέφερεν ἡμῖν λιτώτατον δειλινόν. Ἐν πρώτοις ἐξέτεινεν ἐπὶ εἴδους τραπέζης φυτικὴν λεπτοτάτην ὀθόνην· εἶτα ἔθεσεν, ἐμπροσθεν ἐκάστου ἡμῶν ἐν κύπελλον κατεσκευασμένον ἐξ ὕλης ἀγνώστου εἰς ἡμᾶς, καὶ δύο σκεύη, ἅτινα κειτοὶ κροαδόζου σχήματος, ἀνεπλήρου οὐχ ἦττον τὸ κοχλιάριον καὶ τὸ περόνιον.

Εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς τραπέζης ἔφερε δοχεῖον πληθεῖς ὀρεκτικωτάτου ἀπρογάλακτος, καὶ ἐντὸς ἑτέρου τοιούτου εὐρίσκετο εὐώδες ἔλαιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔπλεον ἀμύγδαλα.

— Πρὶν ἢ ἀρχίσωμεν, εἶπεν ὁ ὁδηγός μας, ὀφείλω νὰ τηρήσω τὸν λόγον μου· πᾶν ὅ,τι βλέπετε ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης εἶναι προτὸν τοῦ « δένδρου τοῦ ὁδοίπορου ». Βλέπετε τὸ τραπέζομανδύλον τοῦτο. εἶναι ὕψους ἐκ τῶν λεπτοτάτων ἰνῶν τῶν φύλλων. Τὰ κύπελλα ταῦτα, αἱ παροψίδες, τὰ κοχλιάρια κατεσκευάσθησαν ἐκ τῶν πλευρῶν ἢ τῶν πυκνοτάτων μερῶν τῶν ἰνῶν τούτων φύλλων. Τὰ ἐξίκετα ταῦτα φηγητὰ, ἅπερ ἐκλαμβάνετε ὡς ἀπρόγχαλα εἰσι κατεσκευασμένα ἐκ τῶν σπόρων τῶν δένδρων, οὐς κοπνίζοντες μεταβάλλουσι εἰς ἄλευρον καὶ ἀναμιγνύουσι μετὰ ἐξίκετου γάλακτος τοῦ κορμοῦ. Τὸ ἄλευρον δὲ τοῦτο φηγόμενον παράγει τὰ δίπυρα ταῦτα. Τὰ ἀμύγδαλα οὐδὲν ἄλλο εἰσι ἢ σπόροι τεταριγευμένοι ἐντὸς ἐλαίου προσερχομένου καὶ τούτου ἐκ τῆς κυανῆς αὐτῶν φλούδας. Ὅσον ἀφορᾶ δὲ τὸ δικαιέστατον τοῦτο ὕδωρ τὸ γνωρίζετε. Ὅτι προσθέσω ἐν τέλει ὅ,τι οἱ μᾶλλον ἐπιτήθεισι γνωρίζουσι πλείονας ἔτι ὠφελείας νὰ καρπωθῶσιν ἐκ τοῦ ἀνεξαντλήτου τούτου εἰς τὰ εὐεργετικώτατά του δένδρου, ὑφαίνοντες δὲ καὶ ἐνδύματα διὰ τῶν ἰνῶν τοῦ ξύλου αὐτοῦ.

Ἐν Καίρῳ Σταῦρος Κωνός

Μετά παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν, ὁ Γάστρων ἐπα- νήλθεν.

Ἦτο ἤδη ὠραῖος νέος, μὲ ζαχνούς μύτακας, ὄρι- μος ὡς ἐν τῆς ἐργασίας. Ἀκμπρὸν τῷ προμηνύστο μέλλον εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, καὶ ὁ πατήρ του, ὁ δῆμαρχος ἐκαμάρωνεν ἔχων στήριγμα τὸν νέον τοῦτον ἐπιστήμονα.

Ἐγένετο μάλιστα λόγος καὶ περὶ πλουσίου συνοικεσίου μετὰ τῆς θυγατρὸς γείτονός τινος πλουσίου κτηματίου.

Καθ' ὅσον δ' ἀπορῆ τὴν Κερκασίαν, αὕτη ἦτο πάν- τοτε ἡ ὠραιότατη κόρη τοῦ τόπου. Δὲν ἀνεργίχато πλέον ἐπὶ τῶν κερασσῶν ἀλλὰ τὰ ὀμνύματά της κε- ράσια ἤνθουν πάντοτε ἐπὶ τῶν χειλέων της. Ὁ Γά- στρων ἐλησμόνησε ἀνά γε τὴν ὀμογάλακτον ἀδελφὴν του; Ἡ ἐνθύμησις εἶναι ἄνθος ὅπερ μαραινέται τὰ- χιστα!

Ἐν τούτοις πρώτῃν τινα συνητήθησαν εἰς τὴν γω- νίαν κοίλου δρόμου τὸν ὀποῖον αἱ γηραιότεραι κερα- σέαι τοῦ τόπου ἐσκιάζον διὰ τοῦ μαύρου φυλλώμα- τός των, περιλαμπομένου ἐκ τῶν λαμπρῶν κερασίων. Μετὰ τοὺς ἀνταλλαγέντας χαιρετισμούς, ἐθάδισαν βήματά τινα ὁ εἰς παρὰ πλεύρως τοῦ ἐτέρου, χωρὶς λέξιν νὰ εἴπωσιν, στενοχωρηθέντες ὑπὸ τῶν ἀνεκμνή- σεων αἱ ὀποῖαι εἶναι αἱ ψυχαὶ τῶν πραγμάτων καὶ αἱ ὀποῖαι κατὰ τὴν διόδον των ἐξήρχοντο παμπλη- θεῖς ἐκ τῆς γηραιῆς πατρίδος.

Καὶ οἱ δύο ἀνεγίνωσκον ἐκ δευτέρου τὸ ποίημα τῶν νεαρῶν των ἐτῶν, βραδέως, κατὰ σελίδας, καὶ φθάνοντες εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον, ἀμφοτέρωι ἐδί- σταζον νὰ τὴν μεταστρέψωσι, φοβούμενοι μὴ εὐρωσι δάκρυα εἰς τὸ τέλος τοῦ τόμου.

— Τί λέγεις, τρώγομεν κεράσια, ὡς ἄλλοτε; εἶπεν ὁ Γάστρων λύων αὐτὸς πρῶτος τὴν σιγὴν. Ἐνθυμεῖ- σαι, Κερκασία;

— Ἄ! μάλιστα! ἐκεῖνα τὰ ὀποῖα ἦσαν ὑψηλά, ἦσαν τὰ καλλίτερα; μοὶ τὰ ἔρριπτες εἰς τὴν πο- διά μου.

— Τί καλὰ τότε! ἐστέναζεν ὁ Γάστρων.

— Τὰ κεράσια;

— Σκέπτεσαι ἀναμφιβόλως νὰ νυμφευθῆς, Κερκ- ασία. Εἰπέ μοι τὸν ἀγαπᾷς πολὺ;

— Ἐλα καὶ σὺ περίεργε! Καὶ ἡ μνηστὴ σου, Γάστρων, εἶναι ὠραῖα καὶ τὴν ἀγαπᾷς;

— ὦ! μάλιστα, τὴν ἀγαπῶ καὶ ἀπὸ πολλὴν και- ρόν.

Ἡ γλυκεῖα της εἰκὼν μὲ ἠκολούθησε πανταχοῦ ἤρχετο καὶ ἐκάθητο πλησίον τοῦ γραφείου μου εἰς τὸ μαθητικὸν μου δωμάτιον καὶ ὅταν ἀπέκαμνον, ὅταν ἀπηλιπίζομην περὶ τε τοῦ μέλλοντός μου καὶ τοῦ ἐ- αυτοῦ μου ἀκόμη, τὸ γλυκὺ καὶ χάριεν μειδίσματά της μοὶ ἀπέδιδε τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ θάρρος.

Πρὸς χάριν της! ἔλεγον καθ' ἑαυτὸν, καὶ μετὰ πόθου μεγαλειτέρου, ἐπαναλάμβανον τὸ ἄχαρι ἔργον μου. Πᾶν ὅ,τι ἔμαθον εἰς ἐκείνην τὸ ὄφειλω. Ἐκείνη ὑπῆρξεν ὁ φύλαξ ἀγγελός μου, ἡ παρηγορὴ μου. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὴν ἀγαπῶ! καὶ θὰ ἤμην ἀρκετὰ ἀγνώμων ἂν ἤθελον τὴν λησμονήτην.

Ἄλλ' ἡ Κερκασία ἠγέρθη καὶ μεγάλη δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

— Πρέπει ν' ἀποχαιρετισθῶμεν, κύριε Γάστρων, εἴθε πάντοτε νὰ εἶσαι εὐτυχής; . . .

— Νὰ ἀποχαιρετισθῶμεν; Ἄλλὰ δὲν ἐννοεῖς; Κε-

ρκασία, ὅτι ἡ ἠγαπημένη μου ἦτο σὺ, ἡ παιδική μου σύντροφος, ἡ γυνὴ τὴν ὀποῖαν ἀγαπῶ καὶ τὴν ὀποῖαν νυμφεύομαι. . . Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε, χαμηλώνεις τοὺς ὀφθαλμούς. Μήπως ἀγαπᾷς κανένα ἄλλον; . . .

— Ἀγαπητέ μου Γάστρων, ἔφυγες καὶ ἐπῆρες μα- ζῆ σου καὶ τὴν καρδίαν μου, καὶ θὰ ἀπέθνησκα ἐάν μοι τὴν ἐδίδεις ὀπίσω.

Λοιπὸν ἀγαπητὴ Κερκασία, ἄς ὑπάγωμεν νὰ εὐρω- μεν τὸν πατέρα μου. . .

— Ὅα τοῦ φανῆ παραξένον. Ἄλλὰ τίς πταίει;

— Τὰ κεράσια! ἀγαπητὴ μου γυναικοῦλα.

POZA POZIE

(Κατὰ μετάφρασιν Η. Βεργοπούλου)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

(Συνέχεια τοῦ ἐπ' ἀριθ. 13 φύλλον)

Κ'

Ἡ οἰκίη τοῦ Ἀνδρέ, νεωστὶ μετασκευασθεῖσα εἰς κατοικίαν τοῦ νεαροῦ ζεύγους, ἦτο μικρὰ φωλεὰ μὴ ἀποκλείουσα ἔμως τὴν πολυτελεῆ φιλοκαλίαν. Οἱ σύζυγοι εὗρον ἐκεῖ πᾶν τὸ χρῆσιμον εἰς τὴν νεωτέ- ραν οἰκογενειακὴν ζωὴν, καὶ ὁ Ἀνδρῆ, πλήρης ζέ- σεως καὶ ἐλπίδος, ἔμελλε νὰ ἐργασθῆ μετ' ἀκρατή- του ὀρμῆς, ἵνα δώσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του δειγμάτια πραγματικῆς λαμπρότητος.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ γάμου των, ἡ Φλωρεντία, ἀποσταλεῖσα τὴν προτερσίαν εἰς Παρι- σίους ἵνα ζητήσῃ διάφορα ἀντικείμενα ἀνήκοντα εἰς τὴν κυρίαν της, ἐπανήλθε περὶ τὴν ὥραν τοῦ προ- γεύματος, μετὰ διαφόρων φακέλλων τοῦ; ὀποῖους ἔ- φερεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ρόζας.

Μετὰ τὸ πρόγευμα εἰσῆλθεν αὕτη εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐνῶ ὁ Ἀκριθὸς Ἀνδρῆ ἀνεγίνωσκε τὴν ἐφημερίδα κατὰ τὸ σύνθημα, καὶ ἤνοιξε τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον ὄλους τοὺς φακέλλους ὧν διέτρεχε μετ' ἀνυπομονη- σίας τὸ περιεχόμενον, δὲν ἔστη δὲ εἰμὴ ὅταν ἔθραυσε τὴν ταινίαν φακέλλου τινος ἐπιστολῆς ἀρκετὰ ὀγδ' γῶδους.

Περιπαθεῖς ἐκφράσεις ὑπογεγραμμέναι ἀπὸ πρό- σωπα γνωστὰ εἰς τὰ βουλευδάρια, πικρὰ παράπονα τῶν διευθυντῶν οὔτινες αὐτεκαλοῦντο ἐμπεικαγμένοι, ἀδιὰκριτοι ἐρωτήσεις τῶν νεοσυλλεκτῶν μίχ ἐπιστο- λῆ τοῦ Μάξ, ὅστις ἐζήτηε ἐξηγήσεις διὰ τὴν ἐφημε- ρίδα του περὶ τῆς νέας ταύτης φυγῆς. . . καὶ ὅλα ταῦτα κατὰ τὸ ὀλιγοήμερον διάστημα τῆς ἐν Σάρ- τρεσι διαμονῆς της. . . ἔκτοτε, τίποτε πλέον' ἡ Ρόζα Ροζιὲ ἐνομιόθη νεκρὰ διὰ δευτέραν φοράν.

Ὁ σύζυγός της τὴν κατέλαβεν ἐν μέσῳ τῆς πυρε- τώδους ταύτης ἐργασίας, καὶ συνέσπασεν ἐλαφρῶς τὰς ὀφρὺς πρὸ τῶν ἐπιστολῶν τούτων τὰς ὀποίας δὲν ἐκόμισεν ὁ γραμματτοκομιστής.

— Τί εἶναι ὅλα αὐτὰ; ἠρώτησε μετὰ προσποιη- τῆς τινος ἀστειότητος. Ἡ Φλωρεντία σοῦ ἔφερον αὐ- τὸ τὸ σωρὸ τὰ παληόχαρτα;

— Ἀκριθῶς, εἶπεν ἡ Ρόζα, συμπύσους ἐπιμε- λῶς δύο ἢ τρεῖς ἐπιστολάς ἄς ἔθεσε κατὰ μέρος' ἔ- πειτα ἔλαβε τὰς λοιπὰς, ἐποίησε διὰ τῶν χειρῶν ἄ-

μορρον ὄγκονδν ἔρριψε εἰς τὴν ἄνευ πυρὸς θερμάστραν.

— Τί θὰ κάμεις; εἶπεν ἐν τούτοις, βλέπων αὐτὴν διευθυνμένην πρὸς τὸ μικρὸν γραφεῖον της.

— Ὅ' ἀπκνήτησω, εἶπε' αὕτη μετὰ θελατικῶς μειδιάζματος. Ὁ Ἀνδρῆ δὲν ὠμίλησεν, ἀλλ' ἡ σιωπὴ αὕτη ὑπενόει δυσκρέσκειαν.

— Πρέπει νὰ καθαρίσω τὸ παρελθὸν, προσέθηκεν αὕτη ξηρότερον.

— Ἀναμφιβόλως, εἶπεν, ἀφοῦ τὸ εὐρίσκετε ἀναγκ- αῖον.

Ἐξήλθεν ἐκαθεὶν, ἡσύχως καὶ ἄνευ δυσθυμίας' ἀλλ' ἡ Ρόζα ἠσθάνθη ὅτι δὲν ἦτον εὐχαριστημένος. Σύ- ρατα πρὸς ἑαυτὴν τὸ γραφεῖον της, ἔγραψε δύο ἐπι- στολάς, τὴν μίαν πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου μετὰ τοῦ ὀποῖοῦ εἶχεν ἔλθει εἰς συμφωνίαν χωρὶς νὰ ὑπογράψῃ συμβόλαιον' τὴν ἄλλην δὲ ἐκτενεστέραν καὶ μᾶλλον δικυτικὴν πρὸς τὸν Μάξ, ἐν ἣ τῷ ἐξή- γει τὴν ἀπόφασίν της νὰ ἀφῆτῃ τὴν σκηναίην. Εἰς ἀμφοτέρω, ἔκκρινε μναίαν διὰ βραχέων τοῦ γάμου της.

Ὅταν ἐτελείωσεν, ἐκάλεσε τὴν Φλωρεντίαν, ἵνα ἀποστείλῃ τὰς ἐπιστολάς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον' ἔπει- τα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ὁ σύζυγός της δὲν ἦτον ἐκεῖ. Τὸν εὗρεν εἰς τὸ γραφεῖον ἐργαζόμενον ἐπιμόνω. Ἐπλησίασεν αὕτη καὶ ἔθεσεν τοὺς δύο ὠραῖους λευκοὺς βραχιονιάς της, οὔτινες κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξεῖχον τῶν χειρῶν τοῦ πραιντοῦ ἐπενοῦτόου της, ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου τοῦ ἐ- δωλίου.

— Δὲν θὰ κάμωμεν ἐπισκέψεις σήμερον; εἶπεν αὕτη διὰ τῆς ἀρμονικῆς φωνῆς της ἣν εἴξουσε νὰ κα- νονίζῃ κατ' ἀρέσκειαν.

— Ἄν θέλῃς, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ Ἀνδρῆ.

— Ἐγὼ; Μᾶλλον ὄχι' γνωρίζεις, φίλε μου, ὅτι φοβοῦμαι τὰς γυναικῆς σας τῶν Σάρτρεων. Μὲ κκα- τρώμαζαν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μας.

Ἐμειδίασε χωρὶς νὰ στραφῆ. Αὕτη ἔκυψεν ἔτι μᾶλλον πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ κόμη της ἔψαυσε τὴν πα- ρειὴν τοῦ νεανίου.

— Ἄλλὰ μετὰ σοῦ, Ἀκριθῆ, ἐπανέλαβεν αὕτη, δὲν φοβοῦμαι τίποτε' ὅταν στηρίζομαι εἰς τὸν βρα- χιονιά σου, δύναμαι νὰ βελδίζω ἀγερῶχος.

Μεθυσθεῖς, ὑπὸ τοῦ ἐλαφροῦ ἀρώματος ὅπερ ἀπέ- πνεεν αὕτη, ἔστρεψεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν' τὰ χεῖλην του, συνήνησαν τὸν γαλακτωδὴν τράχηλον τῆς νεα- ρῆς γυναικὸς, ἐπὶ τοῦ ὀποῖοῦ προσεκολλήθησαν ἐπὶ μακρόν. . . ἀπεσύρθη αὕτη, ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου, ἐπροχώρησεν ὀλίγον γελῶσα, καὶ τῷ ἂν ταπέδωκε τὸ φίλημα.

— Ὑπάρχῃ νὰ ἐνδυσθῆς, φιλάττη μου, εἶπεν ὁ Ἀν- δρῆ ὑποδουλωθεῖς. . . Ἐκοῦσαι, ἀκουσαι, πρέπει νὰ κκαταθέσωσι τὰ ὄπλα αὐτὰ αἱ κυρίαι αἵτινες σ' ἐ- φόβιταν, καὶ νὰ σὲ κηρύξωσι φίλην των!

Ἐπέταξεν αὕτη ἐλαφρὰ ὡς πτηνόν' ἐπὶ τοῦ κατω- φλίου τοῦ δωματίου της, ἐστράφη ἵνα στείλῃ ἐν φί- λημα διὰ τοῦ ἄχρου τῶν δακτύλων εἰς τὸν Ἀκριθόν, ὅστις τὴν παρετήρει' ὅταν ἔκλεισεν αὕτη τὴν θύραν, ὁ Ἀνδρῆ ἀπέθεσε τὸν κάλαμον ἀναπνεύσας.

Καὶ, ἦτο, ἀξιολάτρευτος! ἡ πρόληψις, ἣτις τόσον νικηφόρος κατέπολεμήθη ὑπ' αὐτοῦ, τὸν ἀνέδειξε νικητὴν, ὅπως πολυκέφαλος ὕδρα τῆς ὀποίας, ἐκά- στη τιμίαι οἰκίη τῆς πόλεως θὰ ἐξένιζεν ἀνά μίαν κεφαλὴν!

Ὅταν ἐξήρχοντο πεζῆ, κκατούμενοι ἐκ τοῦ βρα- χιονίου, ἄπαντες οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς λεωφόρου τοὺς ἠκολούθουν ἀόρατοι κκαρυμμένοι ὀπισθεν τῶν μετα- ζωτῶν παρκαπετασμάτων, ἄτινα ἀδιαπέραστα ὄντα ἐκ τῶν ἐκτὸς, εἶναι τόσον δικρανή ἐκ τῶν ἐσωθεν.

Τί ἠδύναντο νὰ εἴπωσιν; ὅτι ἡ κυρία Ἀνδρῆ ἦτο πολὺ ὠραῖα; Τοῦτο δὲν ἦτο λάθος. Δὲν ἐψιμυθιοῦτο πλέον. Ἡ πλουσιωτάτη περιβολὴ της, ἐφαίνετο οὔσα ἐκτάκτου ἀπλότητος. Τὸ βᾶδισμά της ἦτο τέλειον, ἡ στάσις της μεγαλοπρεπῆς.

— Δὲν ἐνδιαφέρει οὐδέναν ἂν ὑπῆρξεν ἠθοποιός, ἡ ἂν ἠδύνετο νὰ τὴν ἴδῃ ὄλος ὁ κόσμος ἀντὶ χρημά- των, ἀντέλεγον οἱ εἰς ἄκρον αὐστηροὶ τὰ ἦθη.

— Μήπως τοῦτο δύναται νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ ἦναι τιμίαι γυνὴ; ἐπανελάμβανον οἱ θαυμασταὶ τῆς Ρόζας.

Ἡ πόλις ἦτο διηρημένη εἰς δύο στρατόπεδα, εἰς ἄκρον ἐχθρικῶν, καὶ πολλὰι φράσεις ζυνογλυκεῖαι ἀν- τηλλάγησαν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ τὰς δύο ἐπομένας' ἀλλὰ τὸ στρατόπεδον τῶν σεμνοτύφων ὑφίστατο σημαντικὴν ἀπώλειαν ἐδάφους εἰς ἐκάστην ἐπίσκεψιν τῆς Ρόζας.

Εἶχεν αὕτη τοιοῦτον τρόπον συμφιλώσεως, τόσον ἐπιτυχῶς συνεβίβαζε τὴν συμπάθειαν τῶν γραιῶν πρὸς ἐκείνην τῶν νέων διὰ τῶν ἐκτάκτως εὐγενῶν τρόπων της ὥστε εἰς τρεῖς ἡμέρας κατέκτησεν ὀλό- κληρον τὴν πόλιν, ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν ἀκαταπίσττων μεταξὺ τῶν ὀποίων ἡ κυρία Βρούν ἦτις ἐφαίνετο ἐπι- μένουσα.

— Δὲν θὰ μοὶ βγάλῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ κεφάλι ὅτι αὕτη ἡ γυναικῆ μᾶς περιπαίζει! ἔλεγε πρὸς τὴν Κλάραν Ἀναγκλοῦ, ἣτις προσεπάθει νὰ τῆ ἐμπεύσῃ κκαλλίτερον αἰσθημάτων.

— Ὁ σύζυγός της δὲν θὰ τῆ τὸ ἐπέτρεπεν! ἀ- πῆντησε, τὸ γλυκὺ πλάσμα, ἐπὶ τῆ τοιαύτη ὑπο- θέσει.

— Νομίζεις ὅτι τὸ γνωρίζεις; προσέθηκεν ἡ κυρία Βρούν.

— Μοὶ φαίνεται, ἀντέτεινεν ἡ Κλάρα, κκαρητηροῦσα τὴν ἀδελφὴν της ὡς ζητοῦσα ἐπικουρίαν, ὅτι μεταξὺ συζύγων εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ κκαύπτη ὁ εἰς τὰς σκέψεις του ἀπὸ τὸν ἄλλον.

— Ἀρνάκι! εἶπεν ἡ ὀργίλη συμβία τοῦ Μαρσέλ, μετὰ βλέμματος πλήρους οἴκτου. . . ἡ κυρία μαμμά σας ἀνέθρεψε μὲ αὐτὰς τὰς ιδέας; ἔκαμε πολὺ καλὰ, διότι οὕτω σας ἀπαλλάττει ἀπὸ τὰς λύπας, ἀφοῦ ἔεχε τὸσην ἐμπιστοσύνην!

— Ἡ κυρία Βρούν εἶναι ὀλίγον μισάνθρωπος, εἶπεν ἡ Κλάρα πρὸς τὴν Μαργαρίταν ὅταν ἐπανήρχοντο οἴκαδε.

Ἡ Μαργαρίτα οὐδὲν ἀπήντησε, οὔσα παρὰ ποτε σιωπηλὴ ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν.

Ἡμερᾶς τινὰς βραδυτέρον, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἀνδρῆ τυχαίως ἔπεσαν ἐπὶ τινος ἐφημερίδος τῶν θεάτρων καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ρόζας γεγραμμένον ἐν τῇ ἐφημε- ρίδι τὸν ἐνέπλησεν ὀργῆς καὶ ἀνέγνωνσεν: «Εἰς ἀστήρ ἠφανίσθη ἐκ τοῦ θεατρικοῦ ὀφθίζοντος. Ἡ θελατικὴ Ρόζα Ροζιὲ, ἣτις ἐπὶ ἐν ἔτος σγχεδόν, ἔνεκα κινδυ- νώδους τινος ἰδυστυχημάτος, ἐνομιόθη νεκρὰ, διέλυ- σεν ὀριστικῶς τὰς συμφωνίας της μετὰ τῆς διευθύν- σεως ἐνὸς τῶν πρώτων θεάτρων μας, ἵνα συνάψῃ δεσμούς διαρκεστέρους δὲν θ' ἀνέλθῃ πλέον ἐπὶ τῆς σκηναίης; ὁ σύζυγός της κ. Ἀκριθὸς Ἀνδρῆ, ἔθεσε τὸν

δρον τούτον ὡς ἰδιαιτέρην συμφωνίαν τοῦ γάμου του.

— Ποῖος τὸ ἐπέτρεψεν . . . εἶπεν ὁ Ἀκριδὸς, ὡχρὸς ἐξ ὀργῆς. Ἠλιπίζα ὅτι τὸ ὄνομά μου τοῦλάχιστον θὰ ἦτο σεβαστόν.

— Σὲ προσβάλλουσιν; εἶπεν ἡ Ῥόζα, λαμβάνουσα τὴν ἐφημερίδα ἣν ἀνέγνωσεν δις καὶ ἀπέθεσεν, τί εὐρίσκεις τὸ προσβλητικόν;

— Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εἶναι προσβλητικόν; τίς ἐπέτρεψεν νὰ ὀμιλῶσιν οὕτω περὶ τῆς συζύγου μου καὶ περὶ ἐμοῦ. . . καὶ τὴν συμφωνίαν ταύτην τίς ἐγνωστοποίησεν; Σὺ ἴσως εἶπες τι; . . .

— Ἐγὼ; ὄχι! εἶπεν ἡ Ῥόζα ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔγραψα περὶ τῆς ἀποράσεώς μου νὰ ἐγκαταλείψω τὸ θέατρον μετὰ τὸν γάμον μου, ἀλλὰ δὲν ἰσχυρίσθη ὅτι τοῦτο εἶναι συμφωνία.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ εἴπῃς τίποτε! ἀνέκραξεν ὁ Ἀκριδὸς ἐν ἀδημονίᾳ. Τί τὸ κοινὸν μετὰ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἡμῶν; Ἡ σιωπὴ μόνον ἤρκει. . . δὲν ἔπρεπε νὰ γράψῃς.

— Καὶ σὺ, εἶπεν ἡ Ῥόζα, ἔπρεπε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ὅτι ὑπανδρευθεῖς ἀπαξ, ἀπέβαλα πᾶσαν προσωπικότητα, πᾶσαν ἰδίαν ὑπαρξίν, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐνῆργουν εἰς τὸ ἐξῆς εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσίν σου, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου.

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, εἶπεν ὁ Ἀκριδὸς μετὰ μορφασμοῦ δυσαρεσκείας, ἀλλ' ἐν τῷ συζυγικῷ βίῳ συμβουλευόνται, καὶ . . .

— Ἔστω, εἶπεν ἡ Ῥόζα, εἰς τὸ ἐξῆς; θὰ σὲ συμβουλεύομαι.

Ἦτο μέσον νὰ λήξῃ ἡ φιλονεικία ὁ Ἀκριδὸς ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἡττημένος καὶ κατωρθώθῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΝ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Ὁ κ. Κάμιλλος Σέε, σύμβουλος τοῦ κράτους καὶ διευθυντὴς τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῆς μέσης παιδείσεως τῶν κορασίων» ἔλαβε διαφόρους ἐπιστολάς παρὰ πολλῶν μητέρων. δι' ὧν ἠρωτᾶτο ὁποῖον μέρος δέον νὰ λαμβάνῃ ἡ διδασκαλία του ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει τῶν κορασίων. Ὁ κ. Σέε φρονεῖ ὅτι αἱ κόραι διδάσκονται τὸ κλειδοκύμβαλον ὡσαύτως ἔμελλον νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν μουσικὴν Ἀκαδημίαν. Καθ' ἑκάστην, λέγει, τὰ κοράσια μας κáθηνται εἰς τὸ πλάνο καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας παίζουσι σκάλας ὅπως γυμνάστωσι τοὺς δακτύλους των καὶ ἀφιερῶσιν εἰς τὴν μηχανικὴν ταύτην ἐργασίαν, ἣτις ἐννευρίζει αὐτὰ καὶ εἶναι βάσανος διὰ τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔτι καὶ διὰ τοὺς γείτονας, πολύτιμον χρόνον, ὃν ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιοῦσιν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν αὐτῶν δυνάμεων καὶ στολισμὸν τοῦ πνεύματος. Κατὰ τὸν κ. Σέε δὲν εἶναι ἀνυπακομία ὅλη αὕτη ἡ ὀχληρὰ καὶ ἐπιβλαβὴς γυμναστικὴ διὰ τὴν νέαν ὅπως δύναται νὰ παίξῃ διάφορα τεμάχια καὶ ἔννοῃ τὰ ἀριστουργήματα τῶν μελοποιῶν. Ὁ κ. Σέε, θέλων νὰ λάβῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τὴν γνώμην εἰδικοῦ ἀνδρός, ἠρώτησε τὸν διάσημον μελοποιὸν κ. Γκουινὸ, ὅστις ἀπήντησεν ὡδε.

Ἀγαπητέ μοι Κύριε

Ζητεῖτε τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ μέρους, ὅπερ

δέον νὰ λαμβάνῃ ἡ διδασκαλία τοῦ κλειδοκύμβου ἐν τῇ ἀγωγῇ τῶν κορασίων.

Ἡ ἀπάντησις μοὶ φαίνεται ἀπλουστάτη: ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον χρόνον δι' ἐκεῖνα τὰ κοράσια, ἄτινα δὲν προτίθενται νὰ διδάξωσι τὸ κλειδοκύμβαλον.

Αὕτη ἐν ὀλίγοις ἡ γνώμη μου.

Κάρολος Γκουινὸ

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ κ. κ. Σέε καὶ Γκουινὸ. Σεβαστὴ πάντως ἡ γνώμη αὐτῶν, σεβαστοτέρα ὅμως θὰ καθίστατο ἐὰν προσέθετον καὶ τήνδε τὴν λεπτομέρειαν, ὅτι νεάνιδες κατατρίβουσαι τοσοῦτον χρόνον εἰς τὴν μουσικὴν καὶ καθιστάμεναι ὀνομαστικὰ ὡς ἀρισταὶ κλειδοκύμβουαλιστρίαι, ἔμα ὑπανδρευθεῖσαι προκοποῦσιν, ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, καὶ κλειδοκύμβαλον καὶ Γκουινὸ καὶ Βετχόβεν καὶ Βάγνερ καὶ Ῥοσσίνην καὶ ἐπιδίδονται κατὰ καθήκον εἰς τὰ τοῦ οἴκου των. Ἐὰν μάλιστα ἀποκτήσωσι καὶ τέκνα, τότε τετέλεσται, τὸ κλειδοκύμβαλον μεταβάλλεται εἰς ἀπλοῦν ἔπιπλον ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἡ τοιαύτη μεταβολὴ ἐπικρατεῖ μᾶλλον παρ' ἡμῶν καὶ ἦττον ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἀλλαχοῦ· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, καίτοι ὁ βίος εἶναι κατὰ τι διάφορος, ἐν τούτοις εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἀπολήγει ἡ διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον μαζικὰ πολλῶν κορασίων εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν δηλ. τοῦ ὄργάνου τούτου.

ΕΙΣ ΑΧΑΡΙΣΤΟΝ

Τοῦ ἀχαρίστου ἡ ψυχὴ τρύπιον πιθάρι μοιάζει
πὺρ τὸ γεμίζεις μὲ νερὸ καὶ στὴ στιγμὴν ἀδειάζει.

Λουκιανὸς

ΤΑ ΚΕΡΑΣΙΑ

Τῆ δεσποινίδι Κλαίρῃ Β * * *

Κύτταξε τὰ κόκκινα τραγανὰ κεράσια
τὴν μικροῦλα κερασιά πῶς τὴν στολίζουν!
μὲ ποτὰ χάρι κοίμουνται! — ὀμορφιὰ διπλάσια
καὶ στολίδια ζηλευτὰ λὲς καὶ τῆς χαρίζουν!

Ὅσοι κι' ἂν εἴν ὀμορφα, τραγανὰ, δροσᾶτα,
λίγο τὰ χαίρομαστε — δυὸ τρεῖς μῆνες μόνο —
μὰ στὰ δυὸ γειλάκια σου, κόρη μαυρομμάτα,
τὰ κεράσια μένουσι ὅλονε τὸν χρόνον.

Τ' ἀγαπᾶς, τρελλαίνεσαι, καὶ γι' αὐτὸ δὲν παύεις
νύχτα μὲρ' ἀδιάκοπα νὰ τὰ πιπιλίζης. . .
Ἄχ, μ' αὐτὸ τί λαίμαργους πόθους πὺρ μ' ἀνάβεις
καὶ δὲν τοὺς γνωρίζεις!

Φτάνει! δὲν τὰ χόρτασας; Πᾶψε περὶ! . . . θὰ σκάσης! . . .
ὄλη καὶ πιπιλίσιμα; — Δός τα καὶ σ' ἐμένα
μιά στιγμὸν μόνον! . . . αἶ, καὶ τί θὰ χάσης,
κακῆς μάννας γέννα;

Βλέπω νὰ τὰ πιπιλᾷς κι' ὁ φτωχὸς ζηλεῖω
καὶ μὲ πόθο περισσὸ, Κλαίρῃ, στὰ γυρεῦμά! . . .
— Ἔτσι κι' ὅταν βλέπουμε νὰ μασσοῦνε ἄλλοι
μᾶς ἀνοίγεται κ' ἐμᾶς ὄρεξις μεγάλη.

25 Μαΐου 1887

Θύραις

ΛΥΣΙΣ ΙΑ' ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ

Ἄπνουσ—νοῦσ—οὔσ—ῶσ